

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 384/2024-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8C/108/2006 (predtým Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/108/2006) takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8C/108/2006 (predtým Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/108/2006) **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8C/108/2006 konal bez zbytočných prietahov.
- Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré **j e** jej Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **856,75 eur** a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. mája 2024 domáhala vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), a to postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8C/108/2006. Sťažovateľka sa okrem už uvedených práv domáhala aj vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a aj práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“). Sťažovateľka zároveň navrhla, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 30 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka je žalovanou stranou (konkrétne jednou zo 77 žalovaných, pozn.) v súdnom konaní o uloženie povinnosti strpieť prechod a prejazd cez nehnuteľnosti. Napadnuté konanie je od podania žaloby vedené dlhšie ako 17 rokov, pričom stále nie je právoplatne ukončené v merite veci.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na rozhodnutie v primeranej lehote. Sťažovateľka poukázala najmä na to, že celková dĺžka konania presiahla v momente podania ústavnej sťažnosti 17 rokov a 4 mesiace, pričom táto dĺžka nemôže byť ospravedlnená žiadnym relevantným dôvodom. Sťažovateľka odkázala na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej ani právne či skutkovo náročný stav nesmie trvať neprimerane dlhú dobu. Taktiež poukázala na skutočnosť, že túto neprimeranú dĺžku napadnutého konania nie je možné pripočítať na ťarchu účastníkov konania, ale jej dôvodom bola nečinnosť, resp. neefektívny postup zo strany konajúceho súdu. Sťažovateľka napokon uviedla, že samotná dĺžka konania v tomto prípade odôvodňuje aj porušenie jej práva vlastníť a pokojne užívať majetok, ako aj práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces.

4. Vo vzťahu k finančnému zadostučineniu sťažovateľka uviedla, že ňou uplatnená suma (30 000 eur) je odôvodnená samotnou dĺžkou konania, ako aj negatívnymi následkami zásahu do jej vlastníckeho práva, keď v napadnutom konaní bolo vydané aj predbežné opatrenie, ako sa neskôr ukázalo, na klamlivom podklade, že žalobca nedisponuje iným prístupom k svojej nehnuteľnosti.

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 384/2024-20 z 27. júna 2024 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Ústavný súd výzvou z 1. júla 2024 požiadal predsedníčku mestského súdu, aby sa vyjadrila k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Predsedníčka mestského súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 18. júla 2024 uviedla, že hoci bola žaloba doručená právnenému predchodcovi mestského súdu ešte 27. novembra 2006, súdny spis bol medzitým pridelený viacerým zákonným sudcom. Preštudovaním obsahu predmetného súdneho spisu zistila výraznú nečinnosť súdu iba v období medzi januárom 2009 a januárom 2011. V ostatnom období mal konajúci súd konať priebežne, resp. postupovať v zmysle relevantných procesnoprávných predpisov. Prevažná väčšina odročených pojednávaní bola odročená z dôvodu procesných návrhov žalobcu, resp. jeho právneho nástupcu, a to buď na zmenu subjektov na strane žalovaných, alebo na zmenu samotnej žaloby. Ďalej poukázala na počet účastníkov na strane žalovaných – 77, ktorý spôsoboval predĺženie konania pri zániku procesnej subjektivity niektorých žalovaných, s ktorým sa konajúci súd musel procesne vysporiadať v priebehu konania, a tiež aj pri doručovaní čiastkových procesných rozhodnutí – s čím súviselo šetrenie aktuálneho trvalého pobytu žalovaných a následne aj doručovanie do cudziny. Bez ustálenia okruhu subjektov na oboch procesných stranách nemohol konajúci súd vydať meritórne rozhodnutie. V priebehu sporu súd uznesením č. k. 8C/108/2006-1025 z 31. januára 2017 napadnuté konanie aj prerušil, a to do právoplatného skončenia konania č. HZZ/1 9911/2016 vedeného na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva Bratislava. Ďalším uznesením č. k. 8C/108/2006-2198 z 20. apríla 2023 súd výrokom IV prerušil konanie do právoplatného skončenia dedičského konania po nebohom žalovanom v 11. rade. O pokračovaní konania rozhodol uznesením č. k. B1-8C/108/2006-2227 z 20. februára 2024 s tým, že v konaní namiesto žalovaného v 11. rade, koná s jeho právnym nástupcom. Naposledy mestský súd rozhodol uznesením č. k. B1-8C/108/2006-2577 z 8. júla 2024 o návrhu žalobcu o zmene účastníka konania z 5. apríla 2024, ktoré sa momentálne doručuje účastníkom konania. Momentálne sú nariadené termíny pojednávania na 7. október 2024 a 5. december 2024.

7. Predsedníčka mestského súdu k svojmu vyjadreniu pripojila vyjadrenie súčasného zákonného sudcu, ktorý zdôraznil, že príslušný súdny spis mu bol pridelený 11. októbra 2021. Opísal chronológiu úkonov, ktoré vykonal v predmetnej veci, ako aj to, že v období od 11. augusta 2023 do 22. decembra 2023 a od 18. apríla 2024 do 3. júna 2024 bol práceneschopný. Zákonný sudca uviedol, že k postupu svojich predchodcov v napadnutom konaní sa nevie vyjadriť, ale od momentu, keď mu bola pridelená predmetná vec, sa snažil konať plynulo a bez zbytočných prietáhov, keďže to je jedna z najstarších vecí, ktoré má pridelené. Napokon dodal, že po riadnom doručení všetkých predvolaní bude možné meritórne vo veci rozhodnúť na najbližšie nariadenom pojednávaní.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8C/108/2006 a jeho predchodcu (Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/108/2006) došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov a k porušeniu práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote (čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru), základného práva vlastniť majetok a práva pokojne užívať svoj majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu) a základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru).

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s podaniami účastníkov dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno v tomto prípade očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny si ústavný súd osvojil aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

11. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

12. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádzala predtým z niektorých ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (napr. § 6, § 100 ods. 1, § 117 ods. 1 a § 119 ods. 1), ktorý platil do 30. júna 2016, a v súčasnosti už vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

13. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

14. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní je celkom zrejmý aspekt počtu účastníkov na strane žalovaných, ktorých je 77, čo signifikantne zvyšuje faktickú zložitosť veci. V tomto okruhu účastníkov dochádza k zmenám (prevody bytov a úmrtia), ktoré, prirodzene, zaťažujú plynulosť konania. Napriek tomu, že táto okolnosť by mohla vysvetľovať určité priet'ahy alebo aj zvýšenú dĺžku konania, extrémnu dĺžku napadnutého konania dosahujúcu už 18 rokov nemožno pripísať iba na vrub tejto faktickej zložitosti prerokúvanej veci.

15. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd, vychádzajúc aj z vyjadrenia samotného mestského súdu, konštatuje, že na strane sťažovateľky nebolo možné identifikovať okolnosti, ktoré mohli mať negatívny vplyv na dĺžku konania. Jej protistrana v konaní – pôvodný žalobca, resp. jeho právny nástupca podali v konaní niekoľko procesných návrhov, s ktorými sa konajúci súd musel adekvátne vysporiadať (naposledy rozsiahla zmena účastníkov konania, pozn.), čo s ohľadom na počet účastníkov konania malo negatívny vplyv na jeho dĺžku. Správanie sťažovateľky teda celkom zjavne nemalo rozhodujúci vplyv na extrémnu dĺžku konania.

16. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup samotného mestského súdu (predtým okresného súdu) v napadnutom konaní. Hoci súčasný zákonný sudca postupoval v napadnutom konaní promptly (okrem obdobia jeho práceneschopnosti v trvaní spolu asi pol roka, pozn.) a v jeho konaní neboli žiadne výraznejšie obdobia nečinnosti, celková dĺžka napadnutého konania dosahuje takmer 18 rokov. Takáto dĺžka predstavuje extrémne priet'ahy, čo samo osebe signalizuje porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote. Z ústavnoprávneho hľadiska je totiž neakceptovateľné, aby akékoľvek súdne konanie nebolo právoplatne skončené ani po 18 rokoch od jeho začatia. Ústavný súd vzhľadom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania ani nepovažoval za potrebné podrobne skúmať postup mestského súdu, pretože aj skutkovo či právne náročnejšia civilná vec nesmie trvať takú dlhú dobu. V tomto kontexte nie je dôležité ani hodnotenie predsedníčky mestského súdu, že okrem nečinnosti v trvaní 2 rokov postupoval konajúci súd v ostatnom období plynulo. Ústavný súd pritom podotýka, že aj dvojročná nedôvodná nečinnosť súdu v civilnom sporovom (predtým občianskoprávnom) konaní, ktorého dĺžka presiahla 15 rokov, by bola jednoznačným indikátorom porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

17. Vo vzťahu k systémovým problémom na mestskom súde, ktorý prevzal civilnú agendu aj Okresného súdu Bratislava I (ktoré sú ústavnému súdu z jeho činnosti až príliš dobre známe, pozn.), ústavný súd opakuje, že akékoľvek systémové nedostatky, resp. preťaženia v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu sporových strán, mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru)

oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (m. m. IV. ÚS 76/07, I. ÚS 294/2016, III. ÚS 583/2016).

18. V napadnutom konaní teda došlo k aj neodôvodnenej nečinnosti mestského súdu (minimálne v trvaní dvoch rokov) v rámci neakceptovateľnej celkovej dĺžky stále neukončeného konania, ktorú samotnú bolo možné v tomto prípade považovať za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

19. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti namietala, že prietahy v napadnutom konaní spôsobili aj porušenie základného na súdnu ochranu, ako aj základného práva vlastníť majetok.

IV.1. K porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny:

20. Vo vzťahu k základnému právu na súdnu ochranu ústavný súd poukazuje na to, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva (na súdnu ochranu) podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v danej súvislosti poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, ibaže by namietané porušenie tohto základného práva dosahovalo takú intenzitu, že by s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu (najmä ak by bol výsledok napadnutého konania pre extrémne prietahy v konaní pre sťažovateľa už bezpredmetný) bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07). Predmetom sporu v napadnutom konaní je právo prechodu cez nehnuteľnosť (zastavané plochy a nádvoría, t. j. dvor v bytovom dome, pozn.), ktorá má mnohých spoluvlastníkov (77) a jedným z nich je aj sťažovateľka. Relevantné v tomto kontexte je aj to, že sťažovateľka je na strane žalovaných, a preto pred právoplatným rozhodnutím vo veci vo všeobecnosti platí *status quo* a dopad na sťažovateľku nie je taký intenzívny bez ohľadu na nespochybniteľné prietahy v napadnutom konaní, o čom svedčí aj skutočnosť, že napriek zastúpeniu advokátom sa za posudzované obdobie trvania konania vo veci nedomáhala nápravy, čo vzbudzuje pochybnosť o relevantnosti intenzity jej právnej neistoty v postavení žalovanej. Potenciálne porušenie základného práva na súdnu ochranu vo vzťahu k rozhodovaniu súdu o neodkladnom opatrení (ktoré sťažovateľka neurčito naznačila vo svojej ústavnej sťažnosti, pozn.) nemožno v tomto smere pripočítat' na ťarchu dĺžky napadnutého základného konania. To je pripočítateľné iba samotnému súdnemu rozhodnutiu o tomto neodkladnom opatrení, a teda nie je predmetom konania o tejto ústavnej sťažnosti. Hoci sťažovateľka síce formálne môže pociťovať právnu neistotu týkajúcu sa dlhodobo bežiacieho súdneho konania, vzhľadom na jej postavenie v napadnutom konaní, kde dlhodobé nerozhodnutie súdu smerujúce v merite veci k uloženiu (aj) jej povinnosti strpieť prechod a prejazd cez nehnuteľnosti vyznieva skôr v jej prospech (a prospech ostatných žalovaných), nie je preto možné reálne konštatovať, že by vo vzťahu k jej oprávneným záujmom, resp. právnym nárokom mohlo ísť o odmietnutie spravodlivosti, resp. že by výsledok napadnutého súdneho konania bol pre sťažovateľku pre plynutie času už bezpredmetný.

IV.2. K porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu:

21. Ústavný súd sa ale s týmito ďalšími nárokmi sťažovateľky nestotožňuje. Ak sťažovateľka tvrdí, že žalobca v konaní nezákonne využíval nehnuteľnosť (ktorá je v spoluvlastníctve aj sťažovateľky, pozn.), resp. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zavádzal súd, mala k dispozícii relevantné prostriedky nápravy na ochranu svojho vlastníckeho práva. Či už opravné prostriedky proti rozhodnutiu o neodkladnom opatrení, alebo právne prostriedky podľa § 4 až 6 Občianskeho zákonníka (žaloba na súde, domáhanie sa ochrany na obci, resp. svojpomocné odvrátenie ohrozenia primeraným spôsobom). Potenciálne ohrozenie vlastníckeho práva sťažovateľky teda nemalo žiadnu príčinnú súvislosť s pried'ahmi v napadnutom konaní.

22. Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných pried'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-8C/108/2006 porušené (bod 1 výroku tohto nálezu). V časti namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok a práva pokojne užívať svoj majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu) a základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a primerané finančné zadosťučinenie

23. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd prikázal mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných pried'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

25. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

26. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Zároveň sa ústavný súd riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocit'ovanej z dôvodu porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou.

27. Sťažovateľka si uplatnila primerané finančné zadosťučinenie v sume 30 000 eur, ústavný súd ale považoval túto sumu za celkom zjavne neprimeranú, preto jej priznal finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Pri určení výšky tohto zadosťučinenia zohľadnil svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017,

IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020), prihladol pritom na predmet sporu a dôležitosť veci pre sťažovateľku (ako ho bližšie rozobral aj v bode 20 odôvodnenia tohto nálezu), ako aj na satisfakčný charakter priznaných trov právneho zastúpenia. V prevyšujúcej časti jej ústavnej sťažnosti týkajúcej sa finančného zadost'učinenia teda rovnako nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI. Trov konania

28. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 856,75 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

29. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za dva úkony právnej služby podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2024 v sume 343,25 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2024 v sume 13,73 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Súčasťou výslednej sumy je aj daň z pridanej hodnoty, keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty.

30. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu